

„OKOLICE KLASZTORU SHAOLIN”

CZĘŚĆ DRUGA

fot 1. Trening sztuki walki przed bramą klasztoru Shaolin.

OKOLICE KLASZTORU SHAOLIN – CZĘŚĆ DRUGA:

1. „Er Zu” – „Buddyjska Świątynia Drugiego Patriarchy”.
2. „Zhong Yue” - Taoistyczna świątynia „Środkowej Góry”
3. „Long Men” - Skalne sanktuarium buddyjskie „Smocze Wrota” -

Zdjęcia ilustrujące niniejszy artykuł wykonali: Anita Weber, Grażyna Wawiórko, Arnold Szybkowski, Michał Szwarc, Rafał Becker, Ewa Złotkiewicz, Aleksandra Wroniszewska oraz Sławomir Pawłowski.

1. „Er Zu” - Buddyjska „Świątynia Drugiego Patriarchy”

fot.2: Brama główna buddyjskiej „Świątyni Drugiego Patriarchy”.

fot.3.

fot.4.

fot.3, fot.4: Widok rozpościerający się przed osobą wychodzącą główną bramą z buddyjskiej „Świątyni Drugiego Patriarchy”.

„Er Zu” – „Buddyjska Świątynia Drugiego Patriarchy” wybudowana została w celu upamiętnienia i uczczenia ucznia Bodhidharmy - mnicha Hui Ke (wymawiaj: „Huei Khe”), drugiego patriarchy buddyzmu Chan. Położona jest ona na szczycie wzgórza Boyu, na północ od żeńskiego klasztoru „Chuzu” (zwanego „Świątynią Przodka” lub „Żeńskim Buddyjskim Klasztorem Białego Lotosu”) oraz klasztoru Shaolin, przez co okoliczna ludność nazywa ją również „Południową Świątynią”. Stylistycznie cechuje ją starożytna chińska architektura, wysoko ceniona przez okoliczną ludność. W historycznych rękopisach świątyni Shaolin zapisano, że mnich Hui Ke po odcięciu sobie ramienia podczas śnieżnej zimy (1) udał się na szczyt góry Boyu, by tam leczyć swą ranę oraz praktykować buddyzm. W celu upamiętnienia jego postaci oraz powyższego zdarzenia, w późnych latach panowania dynastii Song (od 960 r.n.e do 1279 r.n.e.), w miejscu na górze Boyu w którym zamieszkiwał, shaolińscy mnisi wybudowali poświęconą mu świątynię. Usytuowana jest ona wzdłuż osi z północy na południe, z główną bramą od strony południowej. Jest niewielka, bo ma zaledwie 34 metry długości i 28,5 metra szerokości. Pierwotnie składała się z wyznaczającego i otaczającego jej teren muru, bramy głównej wiodącej na dziedziniec oraz kilku pawilonów, z których jedynie główny „Pawilon Drugiego Patriarchy” był na tyle duży, by posiadać dwuskrzydłowe wrota. Pozostałymi, mniejszymi od niego budynkami, będącymi również pomieszczeniami kultu religijnego były: „Pawilon Weituo”, „Pawilon Kimnara” oraz „Pawilon Buddy”. Z czasem zarówno brama główna, jak i skrzydła wrót we wszystkich budynkach świątyni uległy uszkodzeniu, odrestaurowano je więc w „44 roku Ming Jiajing”. W roku 1988 odnowiony został główny pawilon świątyni, a w roku 1990 brama główna w jej pierwotnym kształcie oraz miejscu usytuowania, a także cały otaczający świątynię mur. Pod wschodnią częścią dachu w „Pawilonie Drugiego Patriarchy” znajduje się stalowy dzwon ustawiony w świątyni „w szóstym roku panowania dynastii Ming Tian Shun” , (tj. w 1462 roku). Stanowi on dar dla świątyni sfinansowany z pieniędzy użebranych przez jej drugiego przeora – mnicha Jiang Nai. Pod koniec ostatniego dziesięciolecia dwudziestego wieku ponownie zauważono ubytki w murze otaczającym świątynię, został on więc po raz kolejny naprawiony. Na terenie świątyni rosną trzy stare wiekowe cedry a na jej dziedzińcu znajduje się dziewięć historycznych kamiennych stel ustawionych tam za czasów panowania dynastii Ming oraz Qing. Znajdują się tam również cztery studnie, których historia sięga 700 lat, jako że zostały one wykopane za czasów dynastii Jin (od 1115 do 1234 r. n.e.) W odległości pięciuset metrów na południe od świątyni znajduje się klif skalny noszący nazwę „Miejsca Leczenia Ręki”. Zgodnie z zapiskami w kronikach klasztoru Shaolin, w tym właśnie miejscu mnich Hui Ke leczył swoją ranę.

W dniach dobrej pogody i czystego przejrzystego powietrza z miejsca tego można dostrzec rzeki Huanghe, Yihe oraz Luohe.

W kronikach klasztoru Shaolin zapisano, że pomimo, iż w sensie duchowym mnich Hui Ke po odcięciu sobie ramienia spełnił swoje największe marzenie, tj. „Osiągnął spokój po odcięciu sobie ręki”, jednak jego rana była rzeczywista i bardzo bolesna. Po samookaleczeniu się, z powodu fizycznego bólu przez długi okres czasu nie był on w stanie medytować, a nawet spokojnie siedzieć lub usnąć. By temu zaradzić oraz pomóc mu wyleczyć ranę, Da Mo polecił, by udał się on w towarzystwie dwóch specjalnie wybranych do tego przedsięwzięcia mnichów z klasztoru Shaolin na szczyt wzgórza Boyu i tam w spokoju powracał do zdrowia siedząc pogrążony w medytacji oraz lecząc swą ranę. Udał się on więc zgodnie z poleceniem Da Mo na górę Boyu w towarzystwie dwóch pełnych dobrych chęci i ochoczo pomagających mu mnichów. Zamieszkali oni w miejscu oddalonym nieznacznie na południowy zachód od szczytu, blisko kamiennej klifowej ściany góry Shaoxi. Tam właśnie znajduje się ww. ogromna klifowa skała, na której mnich Hui Ke zwykł przesiadywać, wypoczywać oraz medytować. Da Mo podczas swojego pobytu w klasztorze Shaolin często udawał się pieszo na górę Boyu, by odwiedzić swego ucznia - mnicha Huike oraz przekonać się osobiście, jak przebiega jego rekonwalescencja oraz jak mu się powodzi. Gdy pewnego dnia Da Mo wspinał się na górę, zauważył dwóch wyznaczonych przez niego do pomocy Hui Ke mnichów niosących mu wodę z doliny. Po dotarciu na szczyt góry zapytał mnicha Hui Ke: „Dlaczego nosicie wodę z doliny u podnóża góry?”. Huike odpowiedział: „Sprowadzamy wodę z odległości jednego „li” z doliny u stóp góry, gdyż tu jej nie ma. Było by wspaniale gdyby woda była dostępna na szczycie góry”. Da Mo usłyszawszy te słowa nakazał mnichom wydrążyć na szczycie góry na trawiastym obszarze w pobliżu wielkiej skały na której Hui Ke zwykł wypoczywać i medytować cztery studnie, używając do tego dźwigów z brązu (tzw. „żurawi”). Po wydrążeniu czterech studni wszystkie problemy z wodą skończyły się. Studnie te zostały pierwotnie nazwane „Źródłami „Zhuoxi” , a gdy po latach mnisi późniejszych generacji wzmocnili ich ściany za pomocą cegieł i kamieni, zmieniono ich nazwę na „ Studnie Zhuoxi”. Wszystkie cztery studnie są używane do dnia dzisiejszego, a każda z nich posiada inną nazwę, zależnie od smaku czerpanej z niej wody, tj: gorzkiego, pikantnego, kwaśnego oraz słodkiego. Ludowa legenda głosi, że studnie te zostały pierwotnie nazwane źródłami, gdyż powstały one na skutek uderzenia przez mnicha Bodhidharmę kosturem/laską w podłoże „Zhuoxi”. Zgodnie z ludową opowieścią, źródłana woda wypłynęła z wnętrza ziemi, po uderzeniu przez Da Mo w ziemię jego laską mnicha- tj. „Xizhang”.

(Opowieść ta wykazuje pewne podobieństwo do biblijnego opisu zdarzenia mającego miejsce w trakcie wędrówki „ludu wybranego”, gdy na skutek uderzenia przez Mojżesza laską w skałę, w miejscu uderzenia wytrysnęło źródło wody.)

W odległości pięciuset metrów na południe od „Świątyni Drugiego Patriarchy”, na szczycie wysokiego klifu znajduje się „Tian Xue Shi Fu Rong”, tj. „Platforma Magicznej Praktyki”. Jak wcześniej wspomniałem, zgodnie z zapiskami w klasztorze Shaolin, miejsce to nosiło pierwotnie nazwę „Jing Xing” –tj. „Miejsca, w którym mnich Hui Ke przebywał lecząc ranę po odciętej ręce”, w skrócie: „Miejsca leczenia ręki”. Na przestrzeni wieków miejsce to nosiło również nazwy: „Wywyższenia Yang Bi”, „Wywyższenia Mi Xin”, a obecnie „Platformy Magicznej Praktyki”.

(1.) Historia odcięcia sobie lewej ręki przez mnicha Hui Ke jest jedną z najbardziej znanych shaolińskich opowieści. Dla uzupełnienia opisu „Świątyni Drugiego Patriarchy” przytaczam poniżej opowieść o Bodhidharmie (Da Mo) oraz mnichu Hui Ke:

„Zgodnie z ustnymi przekazami mnichów klasztoru Shaolin, w okresie, gdy Bodhidharma (w skrócie: „Da Mo”) zamieszkiwał samotnie w górskiej jaskini położonej poniżej wierzchołka „Wuru” na górze Sungshan, odwiedzał go tam mnich Shengguang (znany później pod klasztorным imieniem „Hui Ke”). Przynosił mu on żywność i wodę pitną oraz za każdym razem uporczywie prosił mistrza Da Mo, by ten przyjął go na swego ucznia. Pomimo, że Bodhidharma przez lata konsekwentnie i zdecydowanie odmawiał jego prośbom, Shengguang był jednak niezwykle zdeterminowany w swym postanowieniu zostania jego uczniem, i podczas każdej wizyty w jaskini ponawiał swoją prośbę. Gdy pewnego zimowego dnia Shengguang, jako około czterdziestoletni mężczyzna, po raz kolejny wspiął się po górkim zboczu do jaskini w której zamieszkiwał Bodhidharma, jej otoczenie pokrywał głęboki śnieg. Stanąwszy przed wejściem do jaskini, Shengguang długo oczekiwał na pojawienie się Da Mo. Gdy ten w końcu wyszedł na zewnątrz, Shengguang po raz kolejny zdecydowanie poprosił go o przyjęcie na ucznia. Da Mo usłyszawszy te słowa odparł, że nie uzna go za swego ucznia, „dopóki niebiosa nie sprawią, by śnieg stał się czerwony”. Usłyszawszy te słowa Shengguang, chwycił miecz i odciął swą lewą rękę, następnie położył odciętą kończynę przed Bodhidharmą, a krwią tryskającą z rany zabarwił śnieg przed jaskinią na czerwono. Da Mo widząc to i będąc pod wrażeniem determinacji Shengguang’a, powiedział do niego: „W poszukiwaniu Drogi Oświecenia, drogi buddów i bodhisattwów, zarówno myśli jak i ciało człowieka oraz jego organy nic nie znaczą. Skoro jednak odciąłeś swe ramię by wyruszyć na poszukiwanie oświecenia, należy to uczynić”.

Uważa się, że z tą chwilą Shengguang został przez Da Mo zaakceptowany i uznany za ucznia. Po tym zdarzeniu Da Mo nadał Shengguangowi imię „Huike”. Gdy po pewnym czasie Hui Ke odzyskał zdrowie, powiedział do Da Mo:

*„Mistrzu, mój umysł jest nadal niespokojny, proszę pomóż mi go uspokoić”.
Da Mo odpowiedział: „Podaj (pokaż) mi swój umysł, a go uspokoję ”.*

Po chwili Huike powiedział: „Szukam go wszędzie i ze wszystkich sił, lecz nigdzie nie mogę go znaleźć, by ci go podać (pokazać)”.

Da Mo odpowiedział: „Skoro nie możesz go znaleźć, nie jest to twój umysł. Zaprzestań jego poszukiwań i zachowuj się naturalnie.”

Potem dodał: „Czy teraz, gdy jesteś naturalny a twój umysł porusza się swobodnie, dostrzegasz go?”

*Gdy Hui Ke usłyszał te słowa doznał nagłego przebudzenia(oświecenia).
Rzekł on do swojego mistrza: „Teraz widzę (tzn. pojmuję). Wszystkie rzeczy są ostatecznie bezpostaciowe, a droga Bodhi wiodąca do mądrości Buddy nie jest kwestią odległości, dlatego też na dotarcie do morza mądrości nie potrzeba bodhisattwów oraz czasu. Nie potrzeba ani jednej chwili na dotarcie do wybrzeży nirwany.”*

*Da Mo powiedział: „Jest tak w istocie. Tak po prostu jest”.
Gdy Huike zapytał Da Mo, czy spisał on swoje przemyślenia, ten odparł:
„Moją metodą jest nauczanie przez umysł „bezpośrednio z umysłu do umysłu”, nie zaś za pomocą słowa pisanego”.*

fot.5.

fot.6.

fot. 5: Obraz autorstwa Shi Ke z X wieku n.e. (dynastia Song) p.t. „Zamyślony Hui Ke”. Na obrazie Hui Ke przedstawiony został bez lewej ręki.

fot. 6 : Tablica z wizerunkiem Hui Ke na terenie „Centrum Treningowego Sztuk Walki Klasztoru Shaolin”. Kikut lewej ręki okryty jest fałdami szaty.

/ Inną od powyżej zamieszczonej opowieść o mnichach Da Mo oraz Hui Ke opublikowałem w artykule zamieszczonym w 15 numerze Magazynu Internetowego „Świat Nei Jia” www.neijia.net w grudniu 2000 roku p.t. **„OPOWIEŚCI O SHAOLIŃSKICH MNICHACH CZĘŚĆ DRUGA: „HUI KE POSZUKUJE DROGI”./**

fot.7.

fot.8.

fot.7, fot 8: Na górę Boyu można dotrzeć pieszo lub wjeżdżając wagonikami kolejki linowej ponad koronami drzew.

fot.9.

fot.10.

fot.9. W dolinie, poniżej dolnej stacji kolejki linowej wiodącej na szczyt góry Boyu znajduje się otoczony drzewami cmentarz mnichów „Las Pagód Da Lin”.
fot. 10. Z góry Boyu, na której usytuowana jest „Świątynia Drugiego Patriarchy” rozciąga się widok na dolinę w której widoczny jest między innymi otoczony zielenią klasztor Shaolin.

fot.11.

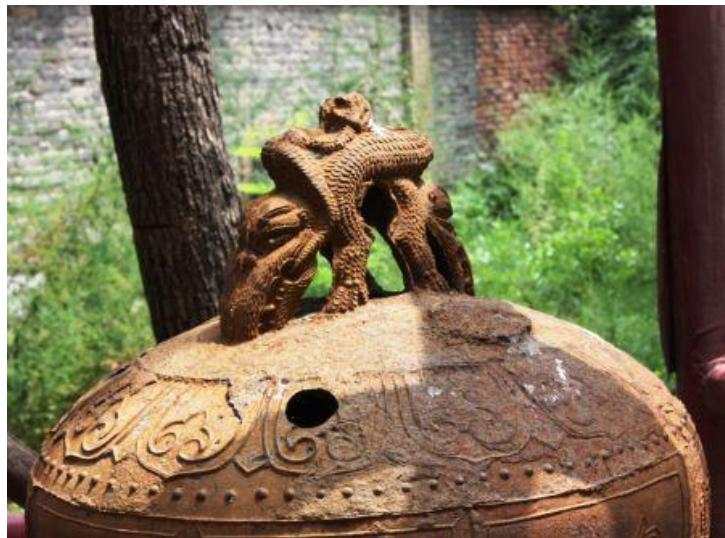
fot.12.

fot.11: Główna brama „Świątyni Drugiego Patriarchy”.

fot.12: Dziedziniec „Świątyni Drugiego Patriarchy” z kamiennymi tablicami z dynastii Qing oraz Ming oraz wiekowymi cyprysami.

fot. 13.

Fot.14.

fot.13: Stary dzwon na ternie „Świątyni Drugiego Patriarchy”.

fot.14: Zdobienia kopuły ww. dzwonu.

fot.15.

fot.16.

fot.17.

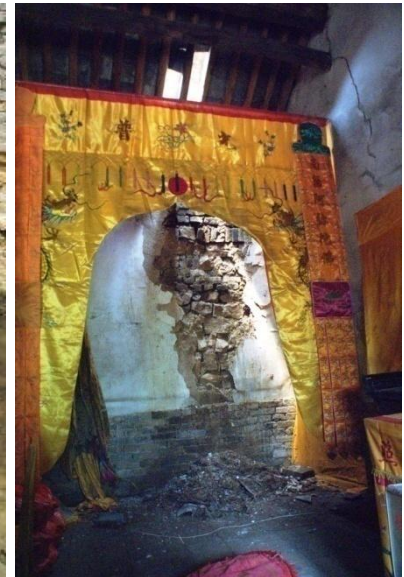
fot.15: Figura Buddy w szklanej gablocie w bramie „Świątyni Drugiego Patriarchy”.

fot.16: Ornamenty zdobiące jedną z kamiennych tablic świątyni.

fot.17: Niewielki ołtarzyk w jednym z bocznych pomieszczeń świątyni.

fot.18.

fot.19.

fot 18: Mnisi w „Świątyni Drugiego Patriarchy” dbają o tężyznę fizyczną.

fot. 19: Stan techniczny niektórych z budynków świątyni nadal pozostawia wiele do życzenia. Na zdjęciu widoczna jest rozsypująca się zmurszała ściana jednego ze świątynnych pawilonów oraz jego dziurawy dach.

/ Gdy zwiedzałem „Świątynię Drugiego Patriarchy” przed dwudziestu laty, na jej dziedzińcu wisiał stary płócienny worek treningowy wypełniony piachem. Jeden z mnichów tej świątyni doskonalił na nim technikę kopnięć, inny natomiast na jej dziedzińcu wykonywał formę „Shaolin kung fu”. Świątynia wyglądała na bardzo

zaniedbaną, nie dofinansowaną, prawie opuszczoną. Jej budynki z dziurawymi, porośniętymi mchami i dziką roślinnością dachami, sprawiały wrażenie bardzo wyeksploatowanych i wymagających niezwłocznych kapitalnych napraw. / (przyp. autor.)

fot.20.

fot.21.

fot. 20: Jeden z niewielkich budynków świątyni.

fot. 21: Mały ołtarz we wnętrzu powyższego budynku.

fot.22.

fot.23.

fot.24.

fot. 22, fot. 23, fot. 24: Studnie na terenie dziedzińca „Świątyni Drugiego Patriarchy”. Czerpanie z nich wody odbywa się za pomocą plastikowego kubka uwiązanego na sznurze.

fot.25.

fot. 25-A.

fot.25, fot. 25-A: Czerpanie wody pitnej z jednej z czterech studni w „Świątyni Drugiego Patriarchy”.

Fot.26: Buddyjski mnich w „Pawilonie Drugiego Patriarchy”.

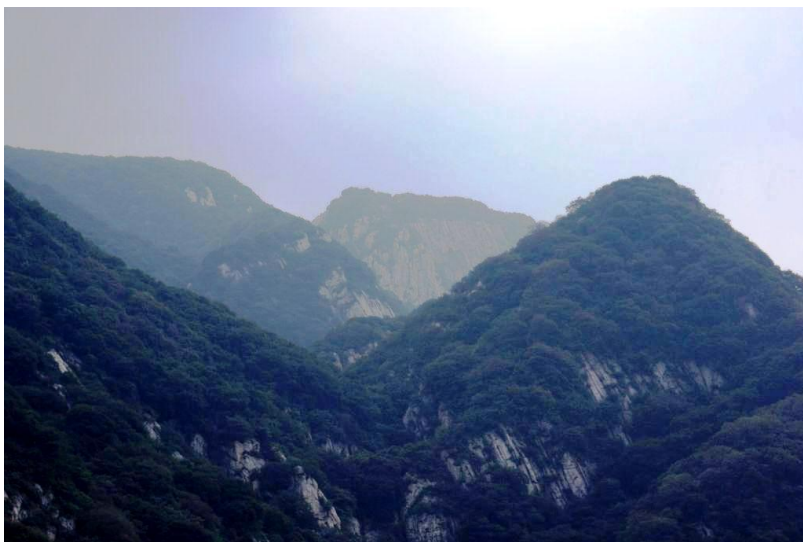

fot. 27.

fot. 28.

Fot. 27, fot. 28: Mnisi na terenie dziedzińca „Świątyni Drugiego Patriarchy”.

fot.29.

fot.30.

fot.29. Góry otaczające „Świątynię Drugiego Patriarchy”.

fot.30: Skalne zbocze górskie w pobliżu „Świątyni Drugiego Patriarchy”.

fot.31.

fot.31: Posąg buddyjskiego mnicha na tarasie widokowym „Platformy Magicznej Praktyki” znajdującej się na góskim szczycie w odległości około pięciuset metrów od „Świątyni Drugiego Patriarchy”. Podobno w tym właśnie miejscu przed wiekami mnich Hui Ke zwykł przesiadywać oraz medytować w trakcie swojej rekonwalescencji po odcięciu sobie lewej ręki.

fot. 32.

fot.33.

fot.32: Obok „Świątyni Drugiego Patriarchy” znajdowały się liczne maleńkie kramy z turystycznymi pamiątkami. Na jednym z nich siedział na uwięzi wielobarwny paw.

fot.33: Dom mieszkalny u podnóża góry Boyu zatopiony w bujnej roślinności.

Jak opisałem powyżej, w „Świątyni Drugiego Patriarchy” znajdują się aż cztery studnie. Nie wszyscy zapewne jednak wiedzą, że na placu przed bramą główną klasztoru Shaolin również znajduje się starożytna wiekowa studnia wydrążona w czasach dynastii Tang. Na początku używana ona była jako źródło wody pitnej dla mnichów klasztoru Shaolin, z czasem zaś również przez mieszkających w okolicy ludzi, których coraz więcej osiedlało się w okolicy klasztoru. Obecnie, pomimo kilku napraw, studnia ta nadal znajduje się w dobrym stanie. Jej otwór został zabezpieczony, aby uniknąć nieszczęśliwego wypadku, gdyż w jej pobliżu przewijają się codziennie tłumy turystów, a wśród nich wiele małych dzieci. W studni tej znajduje się wysokiej jakości czysta, słodka woda pitna.

fot.34.

fot.35.

fot.34: Wiekowa studnia przed klasztorem Shaolin.

fot.35: Otwór studni z widocznym metalowym zabezpieczeniem.

2. „Zhong Yue” - Taoistyczna „Świątynia Środkowej Góry”.

Ta ogromna taoistyczna świątynia tchnąca spokojem i harmonią leży w paśmie górskim Songshan, u podnóża góry Tai Shi, w odległości czterech kilometrów od miasta Dengfeng. Została wybudowana w czasach dynastii Qin (221 do 207 roku p.n.e), jako „Świątynia Środkowej Góry”. Ze względu na nazwę pasma górskiego u podnóża którego się znajduje, nazywana była również „Świątynią Góry Song ”.Pierwotnie była ona świętym miejscem kultu oddawanego bóstwu góry Songshan. W czasach zachodniej dynastii Han (od roku 25 do 220 n.e.) świątynia została przebudowana, natomiast w czasach północnej dynastii Wei (386 do 535 r. n.e.) aż trzykrotnie ulegał zmianie zajmowany przez nią obszar. Swoją szczytową rozkwit osiągnęła za panowania dynastii Tang (od 18.06.618 r do 1.06.907 roku) oraz Song (od 960 do 1279 r. n.e.). Za czasów dynastii Yuan

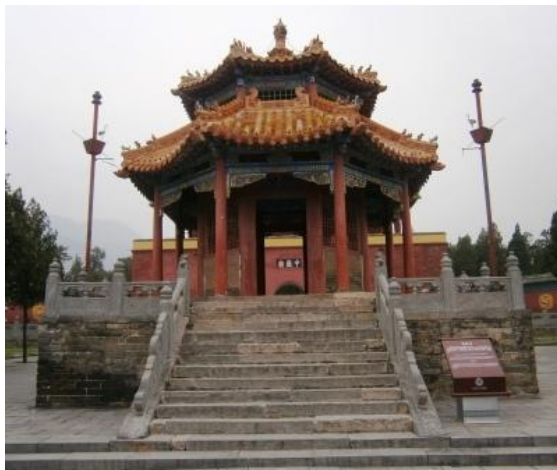
(od 1279 do 1368 r.n.e.) świątynia została opuszczona, wznowiając działalność i będąc po raz kolejny przebudowywaną w czasach dynastii Ming (od 1271 do 1368) oraz Qing (od r.1644 do 1911). Główne jej budynki zostały przebudowane w latach panowania cesarza Qianlonga z dynastii Qing. Miało to miejsce w czasie budowy w Pekinie pałacu cesarskiego – tzw. „Zakazanego Miasta” – „Gu Gong”, dzięki czemu jej bramy i budynki wykazują podobieństwo architektoniczne do budowli w „Zakazanym Mieście”, a świątynia została uhonorowana tytułem „Małego Pałacu Cesarskiego”. Jest ona ogromna, zajmuje obszar stu dziesięciu tysięcy metrów kwadratowych. Jej budynki posiadają strukturę osiową, włączając „Chińską Bramę”, „Pawilon Odległego Celu”, „Pawilon Tianzonga”, „Bramę Songgaojunji”, „Pawilon Junji”, „Pawilon Snu” oraz „Pawilon Cesarskich Rozważań”. Łącznie znajduje się tam 11 głównych budynków oraz bram wybudowanych wzdłuż kierunku z południa na północ, z których sześć usytuowanych jest po obu stronach głównej osi świątyni długiej na 650 metrów. Całość tworzy kompletny spójny stylistycznie starożytny kompleks architektoniczny. W świątyni znajduje się wiele cennych kulturalnych zabytków, do których zalicza się 119 kamiennych i żelaznych zabytkowych przedmiotów pochodzących z czasów dynastii pomiędzy Han a Qing. Jej teren porasta około 2900 cyprysów i cedrów, z których 331 „pamięta” czasy powyższych dynastii, a pozostałe zostały zasadzone w czasie rządów CHRL. Drzewa te wprowadzają do świątyni atmosferę spokoju i harmonii. Na dziedzińcu stoją słynne żelazne posągi wojowników z czasów dynastii Song, a na całym jej terenie rozmieszczone są liczne stele z czasów dynastii Wei oraz znajdują się wspaniałe „smocze wodorosty”. Świątynia posiada trzy wieże strażnicze: Taishi, Shaoshi oraz Qimu. Każda z nich posiada po dwie symetryczne struktury architektoniczne oraz zdobienia informujące, czy dana brama świątynna jest otwarta. Obecnie w Chinach zachowało się nieco ponad dwadzieścia kamiennych wież strażniczych z czasów dynastii Han, z których cztery znajdują się właśnie w prowincji Henan, w której położona jest taoistyczna „Świątynia Środkowej Góry”. Wieża strażnicza „Taishi” znajdująca się przed frontem świątyni została zbudowana w piątym roku panowania wschodniej dynastii Han (tj. w roku 118) przez chińskiego arystokratę Yuanchu „dla świątyni Taishi” (taką nazwę nosiła wówczas świątynia Zhong Yue). Pozostałe dwie wieże strażnicze, tj. „Shaoshi” oraz „Qimu” wybudowano w drugim roku panowania wschodniej dynastii Han Yangguang (tj. w roku 123) przez Yingzhonga, gubernatora Zhu Chong. Świątynia „Zhong Yue” uznawana jest za jedną z pięciu wielkich chińskich świątyń położonych na pięciu świętych górach. W jej pawilonach i wieżach strażniczych znajduje się ponad czterysta pomieszczeń. W roku 770 p.n.e, tj. w pierwszym, roku panowania wschodniej dynastii Zhou, król Ping (zmarł w roku 720 p.n.e.), znany przed wstąpieniem na tron jako książę Yijiu, ustanowił miasto Luoyang stolicą państwa a „Song Shan” głównym świętym pasmem górskim. Wtedy właśnie rozpoczęto pierwsze prace ziemne pod budowę świątyni „Tai Shi” noszącej obecnie nazwę „ZhongYue”. W czasach dynastii Wei nadano jej nazwę „Świątyni Środkowej (Centralnej) Góry Pasma Górskiego Song Shan”. W tym okresie była ona miejscem kultu taoizmu

przez cesarza Xuanzonga z dynastii Tang. Rozbudował on świątynię i nadał jej nazwę „Zhongyue”. Obecnie pełna nazwa świątyni brzmi: „Zhong Yue Miao”. Głównym bóstwem świątyni jest cesarz Chongsheng, czczony w niej jako bóstwo pokoju. Świątynia jest aktualnie zarządzana przez taoistycznych mnichów, a jej przeorem jest mnich Huang Zhijie. W roku 2010 świątynia została wpisana na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Góra Taishi, u stóp której znajduje się świątynia Zhong Yue, uważana jest przez wiele osób za najważniejszą górę w paśmie Songshan. Wysoka na 1492 metry „wygląda jak śpiący smok”. Jest wysoka i potężna. Posiada 36 szczytów, z których „Junji” jest najwyższy, stąd nazywany jest on także „Królewskim Szczytem”. Na cześć tej góry cesarz Qianlong z dynastii Qing napisał poemat. Zgodnie z historycznymi zapiskami ponad trzydziestu cesarzy (w tym np. cesarz Wudi oraz cesarzowa Wuzetian), wielu sławnych ludzi, mistrzów buddyzmu i taoizmu udawało się na przestrzeni stuleci do tego szczególnego miejsca, by je zobaczyć lub tam nauczać. W miejscu tym znajdują się liczne historyczne zabytki oraz powstało wiele legend. Właśnie u podnóża tej góry uznanym za szczególny obszar kulturowy powstał kamienny monument z wygrawerowaną postacią „łączącą trzy religie w jednym ciele”. W okresie 300 milionów lat geologicznej ewolucji w rejonie tym powstały rzadkie geologiczne formy skalne. Noszą one nazwę „Pięciu Generacji W Jednej Rodzinie”, gdyż ich powstanie miało miejsce w czasach er: archaiku, proterozoiku, paleozoiku, mezozoiku i kenozoiku. Góra ta została uznana przez geologów za naturalne muzeum geologiczne, stanowiąc miejsce badań nad ewolucją i historią naszej planety.

fot 1: Wielobarwna stylowa brama przed taoistyczną świątynią „Zhong Yue”.

fot 2: Pawilon „Yaosen”.

Fot. 2-A.

fot. 2: Pawilon „Yaosen” wzniesiony został na kamiennym ołtarzu o kształcie czworobocznego podwyższenia w czasach dynastii Qing. Jego bryła wsparta na kolumnach ma kształt ośmiokąta z dwupoziomowym dachem, z których każdy poziom posiada osiem okapów ozdobionych delikatnymi rzeźbami, a od wewnątrz kolorowymi malowidłami. W czasach starożytnych było to święte miejsce, w

którym oddawano cześć bóstwu góry Songshan. Pawilon został odrestaurowany w roku 1942.

Fot 2-A: „Smoczy” sufit w pawilonie „Yaosen”.

fot. 3: „Pawilon Środka Nieba”.

fot. 3: „Pawilon Środka Nieba” nawiązuje stylem architektonicznym do głównej bramy pałacu cesarskiego w Pekinie.

Jego budowę rozpoczęto w czasach panowania dynastii Ming, a odrestaurowano w czasach dynastii Qing. Nad środkową bramą pawilonu znajduje się tablica z napisem: „Zhong Tian Ge”, tzn: „Pawilon Środka Nieba”. Napis należy czytać od strony prawej ku lewej. Nazwa pawilonu pochodzi od starego powiedzenia: „Góra Songshan wznosi się pod środkową częścią nieba”. Jej mury są w kolorze ceglanym, dach pokryty jest zielonymi dachówkami, a belki oraz słupy podporowe są rzeźbione i malowane, co powoduje, że posiada ona w sobie jednocześnie dostojeństwo oraz niepowtarzalny urok. Pierwotnie posiadała ona konstrukcję drewnianą, nosząc nazwę „Pierwszej Bramy Pośród Świętych Gór”, lecz w roku 1942 została przebudowana, i od podstaw wzniesiona z cegieł.

fot.4.

fot.5.

fot.6.

fot. 4,fot. 6: Po obu stronach „Pawilonu Środka Nieba” znajdują się posągi lwów. Na fot. 5. wielometrowy tunel środkowej bramy „Pawilonu Środka Nieba” potocznie nazywany jest „Bramą Chin” i stanowi faktyczne wrota wiodące do świątyni.

Fot. 6-A. Ozdobna wiekowa altana na terenie świątyni.

fot.7.

fot.7: „Yuzhoufang” - tzn. „Kosmiczna Brama”, nazywana także „Niebiańską Bramą Strzegącą Drogi do Niebios”. Jej kompletną renowację zakończono w roku 1979. Na jej górnej części znajduje się napis złożony z ośmiu chińskich znaków: „Peitianzuozen - Yuzouyuzhan” głoszący, że: „Główne bóstwo Świątyni Zhongyue jest pełne mocy, wszytkowidzące i wszechmocne oraz, że pomimo iż jest ono bóstwem ziemskim, ochrania ono także niebiosa.”

fot.8.

fot.9.

fot.10.

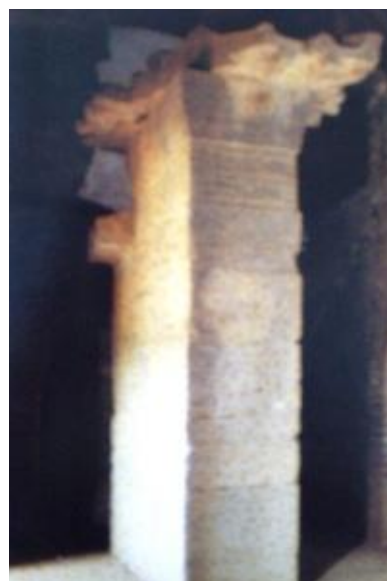

fot.11.

fot. 8, fot. 9, fot.10, fot.11: Stalowe posągi wojowników o okresu dynastii Song strzegące z czterech stron świata budynku „Gushen” stanowiącego „schronienie dla taoistycznych bóstw”. Zostały one odlane w 1064 r.n.e. Każdy z nich ma ponad trzy metry wysokości i waży ponad trzy tony. Każda z postaci ma zaciśnięte pięści oraz uniesioną głowę, jako wyraz gotowości natychmiastowego podjęcia walki w obronie świątyni.

Fot 12: Ołtarz cesarza Chongsheng - głównego bóstwa świątyni Zhong Yue.

fot.13

fot.14.

fot.12: Taoistyczny mnich przy jednej z kadzielnic świątyni.

fot.14: Kamienny filar wieży strażniczej Taishi wybudowanej w roku 118 n.e.

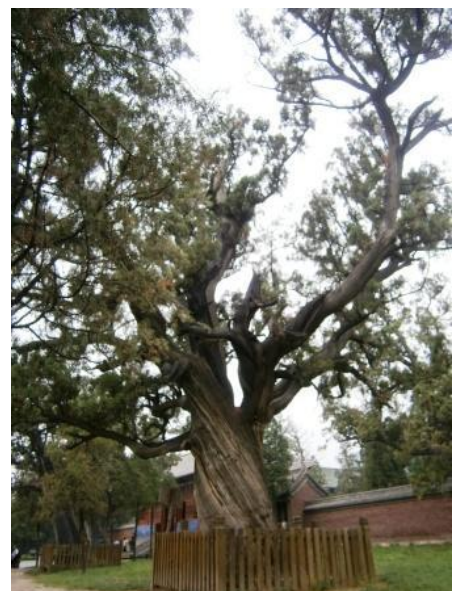

fot.15.

fot.16.

fot.15: Miedziany dom stojący w pobliżu budynku „Gushen” stanowiącego „schronienie dla taoistycznych bóstw”.

fot. 16: Piec obrzędowy o kształcie tykwy.

fot. 17.

Fot.18.

fot 17: Taoistyczny mnich przed budynkiem „Gushen” stanowiącym „schronienie dla taoistycznych bóstw”.

fot. 18: Teren świątyni porastają wiekowe cyprysy.

fot. 19: Taoistyczny mnich z trzymanym w dłoni wisiorkiem przed budynkiem „Gushen” „stanowiącym schronienie dla taoistycznych bóstw” w trakcie religijnych praktyk mających na celu obdarzenie pomyślnością osobę, która będzie go nosiła.

fot. 20.

fot. 21.

fot.20: Kilkometrowa stożkowa kolumna w jednym z pawilonów świątyni ze zdobionymi jej powierzchnię setkami wizerunków taoistycznych świętych.

fot. 21. Taoistyczna mniszka świątyni „ZhongYue”.

fot.22.

fot.23.

fot. 22: Kamienny monument na terenie świątyni wspierający się na rzeźbie żółwia symbolizującego długowieczność.

fot. 23: Szczególnie cenne historyczne kamienne stele eksponowane są za szybami.

fot. 24.

fot.25.

fot.24: Kamienne stele

fot.25: Słynna kamienna tablica z wyrzeźbionymi symbolami i opisem rzeczywistego położenia pięciu świętych taoistycznych gór. Została ustawiona w tym miejscu w 32 roku panowania cesarza Wanli z dynastii Ming (tj. w1064 r.n.e). Jest ona wysoka na 3,85 metra, szeroka na 1,25 metra i głęboka na 33 centymetry. Wyrzeźbiono na niej symbole i opisano lokalizację oraz funkcje każdej z pięciu taoistycznych świętych gór, jest więc ona antyczną mapą ukazującą objęty nią obszar starożytnych Chin.

fot.26: Historyczne kamienne tablice w jednym z pawilonów świątyni.

fot.27.

fot. 28.

fot. 27. Stara, pięknie zdobiona świątynna skarbona.

Fot. 28. Stalowa trójnoga kadzielnica o kształcie pagody.

fot.29.

fot.30.

fot. 29: Na terenie świątyni znajdują się ogromne pawilony.

fot. 30: Wnętrze jednego z pawilonów.

fot. 31.

fot. 32

fot. 31: Taoistyczny bogato zdobiony ołtarz w świątyni Zhong Yue.
 fot. 32: Cesarz Chongsheng jest głównym bóstwem świątyni.
 Na jej terenie znajduje się wiele poświęconych mu ołtarzy.

fot.33.

fot .34.

fot. 33, fot 34: Ogromne posągi „Dwóch Niebiańskich Królów” strzegących świątyni, usytuowane po obu stronach „Bramy Junji”.

fot. 34-A: Autor artykułu przed „Bramą Junji”.

„Brama Junji” usytuowana jest w centralnej części świątyni. Jest ona nazywana także „Bramą Generalów”, „Bramą Songgao” („Songgao” to druga nazwa góry Songshan), lub „Bramą Spotkania z Bóstwem”. Znajduje się ona przed głównym budynkiem świątyni, tj. „Pawilonem Junji”. Została wybudowana w czasach dynastii Jin i odrestaurowana za panowania cesarza Qianlonga za czasów dynastii Qing, stąd cechuje ją typowa dla dynastii Qing architektura. W jej wnętrzu znajduje się napis wykaligrafowany własnoręcznie przez cesarza Kangxi z dynastii Qing za pomocą czterech chińskich znaków o treści „Bóstwo Środkowej Góry”.

fot .34 –B.- „Pawilon Junji”.

fot 34-B: „Pawilon Junji jest największym budynkiem w świątyni znajdującym się na wschód od „Bramy Junji”. Został zbudowany na platformie o trzymetrowej wysokości, na którą prowadzą „smocze schody”. Nazwa schodów pochodzi od ich środkowej kamiennej nawy, na której wygrawerowane są sylwetki smoków. Jak wiadomo, w starożytnych Chinach mityczny smok był symbolem władzy cesarskiej, więc schody na terenie świątyni ozdobione ich wizerunkami wymownie świadczyły o jej wysokiej pozycji w ówczesnym „Państwie Środka”. W centralnej części sklepienia „Pawilonu Junji” znajduje się delikatnie wyrzeźbiona sylwetka „smoka leżącego w środku studni”, natomiast w jej wnętrzu wznosi się między innymi najstarsza w rejonie góry Songshan wygrawerowana kamienna tablica o wysokości 2,82 metra. Legenda głosi, że została ona wyrzeźbiona za czasów panowania „Północnej Dynastii Wei”.

fot. 35.

fot. 36.

fot.35: Ołtarzyk w jednym z pomniejszych pomieszczeń świątyni.

Fot.36: Ozdobny żyrandol w pobliżu posągu strażnika w „Bramie Junji”.
(patrz fot. 33, fot .34, 34-A).

fot.37.

fot.38.

fot 37,fot 38: Posągi strażników w jednej z bram świątyni.

fot. 38.

fot. 38: Ściany wielu pawilonów świątyni zdobią ogromne panoramiczne naścienne malowidła. Na powyższym przedstawiono podróżującego rydwanem cesarza w otoczeniu świty oraz zbrojnych żołnierzy.

fot. 39.

fot.40.

fot.41.

fot.42.

fot. 43

fot. 44.

fot. od 39 do fot. 44: Naścienne malowidła ukazują cesarskie podróże, zwycięskie batalie oraz wielkie dokonania.

fot.45.

fot.46.

fot. 45: Mur otaczający jeden z dziedzińców świątyni pokryty tysiącami chińskich znaków o treści religijnej.(wersetami modlitw o pomyślność).

fot. 46: Brama w powyższym murze prowadząca na kolejny dziedziniec świątyni.

fot.47.

fot.48.

fot.48-A.

fot. 47: Rytualny świątynny żeliwny piec oraz posąg lwa.

fot. 48, fot. 48-A: Na podwórcach świątyni znajdują się liczne historyczne przedmioty.

fot. 49.

fot. 50.

fot.49: Świątynny pawilon.

Fot.50: Autor artykułu z taoistycznym mnichem świątyni „Zhong Yue”.

fot. 51.

Fot. 52.

Fot. 51, fot 52: Na zdjęciach widoczne są dwa z czterech pawilonów usytuowanych wokół wielkiego dziedzińca przed „Bramą Junji”. Każdy z nich poświęcony jest i reprezentuje jedną z czterech świętych gór. Na zewnątrz każdego z nich znajduje się marmurowy taras z ołtarzem, na którym o określonej porze roku odprawiane są religijne uroczystości. W każdym z pawilonów znajduje się bogato zdobiona posadzka z symbolem koła taiji w kolorze symbolizującym jedną z czterech świętych gór, a przed frontem każdego z budynków usytuowany jest głaz z wyrytym symbolem jednej z czterech świętych gór w charakterystycznym dla niej kolorze. Na wschód od „Bramy Junji” znajduje się kamienna tablica (patrz fot. 25.) z wygrawerowanymi symbolami ww. pięciu świętych gór, opisami ich geograficznego położenia każdej z nich oraz jej religijnej funkcji.

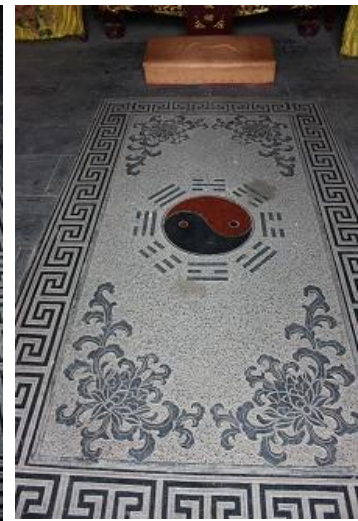
Tablica ta stanowi ogniwo łączące symbolikę wszystkich ww. pięciu gór w jednym nurcie religijnym.

Fot. 53

fot. 54.

Fot. 55.

fot.53, fot. 54, fot. 55: Posadzki czterech pawilonów poświęconych świętym górcom zdobią mozaiki z kolistym symbolem taii oraz otaczającymi go ośmioma trygramami, tzw. „Ba Gua”. Każdy z symboli taiji posiada inną barwę zależnie od symbolicznego koloru góry oraz pory roku, jaką reprezentuje dany pawilon. Na zdjęciach powyżej mozaiki w trzech z spośród czterech ww. pawilonów.

fot.56.

fot. 57.

fot.58.

fot. 56: Niektóre z dziedzińców świątyni otoczone są przez długie zadaszone korytarze z galeriami setek figur taoistycznych bóstw.
fot. 57, fot 58: Dwie z figur jednego z korytarzy.

fot.59.

fot.60.

fot.59: Jeden z ołtarzy głównego bóstwa świątyni.

fot.60: Pokój w „Sypialni Bóstwa Środkowego Nieba”.

Cała sypialnia składa się z siedmiu szerokich i trzech długich pokoi. Została ona wybudowana w czasach dynastii Ming i odnowiona w czasach dynastii Qing dla „Bóstwa Środkowego Nieba” oraz jego konkubiny. Jest to najstarszy budynek znajdujący się w świątyni i w całej prowincji Henan. W jednym z pokoi znajduje się posąg śpiącego „Bóstwa Środkowego Nieba” oraz czuwającej przy łóżku jego konkubiny. (fot. 60.) Pokój ten nazywany jest potocznie „pokojem śpiącego dziadka i siedzącej babci”. Jak widać, nawet bóstwo musi czasami odpocząć ☺

fot. 61.

fot. 62.

fot. 61: Budynek świątynnej biblioteki. Tu przechowywane są taoistyczne księgi.

fot. 62: Pod dachem budynku biblioteki zbudował sobie ogromne gniazdo rój szerszeni. Jak widać, mnichom w niczym ono nie przeszkadzało.

Fot.63.

fot.64.

fot 63: Budynek biblioteki noszący dumną nazwę „Cesarskiego Skryptorium” jest ostatnim budynkiem w świątyni. Niegdyś był on nazywany „Żółtym Pawilonem”. Zbudowano go w czasach dynastii Ming, i odrestaurowano za czasów dynastii Qing. Jest miejscem przechowywania taoistycznych ksiąg. W związku z tym, że niektórzy cesarze odwiedzający świątynię w celu złożenia hołdu „Bóstwu Środkowej Góry” w pawilonie tym studiowali taoistyczne traktaty, jego nazwę przemianowano na „Cesarskie Skryptorium”. Obecny kształt budynek osiągnął po jego przebudowie w okresie Minguo.

fot.64: Ołtarz „Bóstwa Środkowej Góry” w budynku „Cesarskiego Skryptorium”.

fot. 65.

fot.66.

fot.67.

fot. 65, fot.66, fot 67: Na terenie świątyni często można było spotkać zamieszkujących w niej mnichów.

fot. 68.

fot. 69.

fot. 68: Widok na teren świątyni z wnętrza jednego z jej pawilonów.

fot. 69: Działziniec świątyni w pełnej krasie.

fot. 70: Taoistyczny mnich w pawilonie świątyni „Zhong Yue”
przy ołtarzu głównego bóstwa świątyni. (patrz fot. 59.)

fot. 71.

fot.72.

fot.71: Wykonana na zwoju płótna kopia słynnej tablicy z wygrawerowaną w kole sylwetką siedzącego człowieka „łączącego w sobie trzy religie w jedno”. Trzema cechami łączącymi w wizerunku powyższej postaci trzy religie są nakrycia jego głowy oraz ostrzyżenie jej na łyso. Po jednej stronie głowy ponad uchem posiada on małe taoistyczne nakrycie, po drugiej zaś konfucjańskie, natomiast jej szczyt ostrzyżony na łyso symbolizuje religię buddyjską.

fot 72: Wizerunek postaci „łączącej trzy religie w jedno” opublikowany na jednej ze stron albumu p.t.” Shaolin Kung Fu”.

Przyjmuje się, że koncepcyjnie postać ta stanowi finezyjny artystyczny instrument służący połączeniu trzech wielkich chińskich religii w jednym nurcie rozwoju duchowego. Odpowiednikiem jej idei w chrześcijaństwie jest ekumenizm.

3. „Long Men”- Skalne sanktuarium buddyjskie „Smocze Wrota”.

fot. 1. Rzeźby Buddy oraz jego uczniów w sanktuarium „Long Men” w grocie „Fengxiansi”.

Groty w Long Men znajdują się w odległości dwunastu kilometrów na południe od miasta Luoyang w pobliżu wznoszących się naprzeciwko siebie: Pachnącej Góry (Xiang Shan) oraz Góry Smoczych Wrót (Long Men Shan), zwanej również „Zachodnim Wzgórzem”. Pomiędzy nimi z południa na północ przepływa rzeka Yi, (Yihe) żłobiąc swoim nurtem w skalnym podłożu głęboki wąwóz. Przed obserwatorem spoglądającym na obszar „Long Men” z większej odległości rozciągać się będzie wspaniała, pełna uroku, rozległa panorama tego miejsca. Patrząc z oddali można odnieść wrażenie, że skalne brzegi rzeki tworzą naturalne skalne wrota, stąd nazwa tego miejsca, jednakże historyczna nazwa tego miejsca brzmiała pierwotnie „Yique”, tzn: „Wrota Rzeki Yi”. W czasach „Walczących Królestw” (od 475 do 221r. p.n.e.) Baiqi - sławny generał państwa Qin pokonał w tym obszarze obce wojska narodowości Han oraz Wei. Później, w czasach dynastii Sui (od roku 581 do 618 r.n.e.) gdy stolicę państwa ustanowiono w Luoyang, nazwę „Wrót rzeki Yihe” zmieniono na „Yique”, a z czasem na „Cesarskie Południowe Wrota”, by ostatecznie nadać im obowiązującą do dnia dzisiejszego nazwę „Smoczych Wrót” - „Long Men”.

Przyjęto, że istnieją w Chinach trzy słynne wielkie skupiska skalnego rzeźbiarstwa. Są nimi: groty „Long Men”, jaskinie „Mogao” w okolicy miasta Dunhuang w prowincji Gansu oraz jaskinie „Yungang” w pobliżu miasta Datong w prowincji Shansi. W roku 1961 Rada Państwa CHRL ogłosiła, że uznaje skalne sanktuarium buddyjskie „Long Men” za kluczowy kulturowy relikw podlegający specjalnej ochronie. W trakcie badań archeologicznych ustalono, że prace rzeźbiarskie w najstarszych jaskiniach w Long Men miały miejsce w 493 roku n.e, tj. w czasach, gdy cesarz Xiaowen przeniósł stolicę państwa z miasta Pingcheng (obecnie miasto to nosi nazwę Datong, prowincja Shansi) do Luoyang. Od tego okresu prace rzeźbiarskie w Long Men postępowały nieprzerwanie w czasach dynastii Północnych „Sui” oraz „Tang”, aż do czasów Północnej Dynastii „Song”. W Long Men znajduje się 2345 grot i skalnych nisz, blisko 2800 skalnych inskrypcji, 40 buddyjskich kamiennych pagód oraz ponad sto tysięcy buddyjskich malowideł, utrwalonych po obu stronach rzeki, zarówno na wschodnim, jak i na zachodnim wzgórzu. Groty wykute w czasach Północnej dynastii Wei stanowią około 30% wszystkich grot w Long Men, 60% powstało w czasach panowania dynastii Tang, a pozostałe 10% w czasach panowania innych dynastii. Reprezentatywna dla kultury buddyjskiej sztuka w Long Men odzwierciedla polityczne, ekonomiczne i kulturowe realia czasów, w których powstawały rzeźby i malowidła. W czasach współczesnych Long Men jest miejscem naukowych badań archeologicznych na temat starożytnych religii, wysokiej jakości dzieł sztuki sakralnej, architektury, kaligrafii, muzyki, ubiorów oraz medycyny. Miejsce to jest postrzegane jako wielkie skalne wielowymiarowe religijne sanktuarium oraz muzeum sztuki. Z badań skalnych inskrypcji można wywnioskować, kim byli fundatorzy wykonanych w Long Men prac rzeźbiarskich; tj. rodzina cesarska, wysokiej rangi oficerowie, okoliczne bogate klany handlowe oraz zarówno znani i bogaci, jak i „zwyczajni” ludzie. Uważa się, że wielu anonimowych buddystów sfinansowało wykucie i wyrzeźbienie wielu małych skalnych grot i nisz. W okresie panowania północnej dynastii Wei reprezentatywnymi grotami w Long men były: Grota Guyyang, Binyangzhongdong (Środkowa Grota Binyang), Lianhuadong (Jaskinia Kwiatu Lotosu), jaskinia Weizidong oraz jaskinia Huangfugong. Grota „Binyangzhongdong” jest jedną z grot wyrzeźbionych z polecenia cesarza Xuanwu w celu wyproszenia „pośmiertnego dobrobytu” dla jego rodziców, tj. cesarza Xiaowen oraz cesarzowej Wenzhao. Prace kamieniarskie związane z wykuciem monumentalnej rzeźby zostały rozpoczęte w roku 500 n.e w pobliżu szczytu wzgórza, jednak ze względu na twardość skały prawie nie ruszyły z miejsca. Było to założenie zbyt ambitne, by mogło zostać doprowadzone do końca zgodnie z projektem „za jednym zamachem”. Tak więc, gdy po czterech latach prac, tj. w roku 505 n.e. wykuto pod stropem obszerną wnękę oraz wykonano ku dołowi do pierwszego poziomu wstępne prace projektowe, ponownie rozpoczęto wykuwać główny posąg. Trwało to do roku 523 – tj. czwartego roku Zhengguang - cesarza Xiaoming. Łącznie w działaniach tych brało udział dziewięćdziesięciu dwóch kamieniarzy, którzy pracowali tam przez 24 lata. Rzeźby w Binyangzhongdong cechuje skomplikowana, wysublimowana,

wspaniała stylistyka. Strop ponad nimi o kształcie baldachimu posiada liczne dekoracje, natomiast posadzka zawiera płaskorzeźby o kształtach kwiatów lotosu. Środkowa część frontowej ściany jest ozdobiona płaskorzeźbami przedstawiającymi cesarza i cesarzową czczących Buddę. Scena ta ukazuje prawdziwe życie dworu w czasach Północnej Dynastii Wei, obowiązujący system rytuałów, obrzędów oraz buddyjską aktywność osób wówczas rządzących.

Grota „Guyang” jest jedną z najwcześniejszych, jakie powstały w Long Men. Uważa się, że jej rzeźby są niezwykle bogate w treści religijne i kulturowe. W północnej i południowej ścianie wielkiej niszy są wyrzeźbione w trzech liniach wspaniałe posągi: Buddy Śakjamuniego, Boddhisatwy Maitreji oraz Buddy Śakjamuniego w otoczeniu buddów Prabhutaratna. Wszystkie one, zarówno duże jak i małe mają właściwy kształt i proporcje oraz są dopracowane w najdrobniejszych szczegółach. Widoczne jest bogate wzornictwo groty zarówno w nadprożach niszowych, jak i na tylnych ścianach komory. Malowidła zdobiące groty zawierają wiele rodzajów zdobnictwa ornamentów, ukazują rzeczywiste zdarzenia oraz legendy z życia Buddy. Na skałach widnieją inskrypcje wykute zgodnie z „Dwudziestoma Sztukami Long Men”, jako typowym stylem kaligrafii stosowanym w czasach panowania Północnej Dynastii „Wei”. Ten typ kaligrafii można spotkać w dawnym wzornictwie na naczyniach z brązu lub właśnie na rzeźbach w kamieniu. W zdobieniach groty Guyang występuje dziewiętnaście z dwudziestu ww. rodzajów kaligrafii.

W grotach Fengxiangsi, Wanfodong, Qianxisi, Kanjingsi oraz Dewanwufudong można podziwiać wzornictwo reprezentatywne dla czasów rządów Dynastii Tang. Wśród wyżej wymienionych, grota Fengxiangsi jest największa w całym Long Men. W jej wnętrzu znajdują się wysublimowane buddyjskie rzeźby oraz zdobienia. Główny posąg Buddy Losany wysoki na 17,14 metra, z 4 metrową głową i oczami o długości 1,9 metra prezentuje się dostojnie i majestatycznie. Emanuje mądrością oraz indywidualizmem. Uważa się, że posiada on szerokie czoło, piękne oczy i miłą twarz. Jego głowa jest nieznacznie pochylona w przód, więc „wzrok” skierowany jest na stojących przed nim jego wyznawców, co czyni ją jeszcze bardziej sympatyczną.

Po lewej stronie posągu Buddy wyrzeźbiona została postać jego ucznia Kaśjapy emanująca siłą charakteru oraz czujnością, natomiast po jego prawej stronie wyrzeźbiony został szlachetny, łagodny i pobożny Ananda. Na bocznej ścianie groty znajdują się kilkumetrowej wysokości rzeźby dwóch bodhisatwów: Mandzińskiego oraz Samantabhadry noszących kosztowne i bogato zdobione szaty. Obok nich znajduje się rzeźba obrońcy buddyzmu „Niebiańskiego Króla” stojącego (wspierającego się) obiema stopami na Jakszy. Przedstawiono go w pełnej zbroi, trzymającego w dłoni magiczną pagodę.

fot 1-A.

fot 1-A: Rzeźba Jakszy w grocie Fengxiangsi, na której stoi „Niebiański Król”.

„Jaksza” jest bóstwem pochodzenia hinduistycznego . W buddyzmie są nimi bóstwa opiekuńcze chroniące sprawiedliwych oraz strzegące bogactw naturalnych ziemi. W buddyzmie jako „Jaksza” wyróżnia się między innymi tzw. „Dwunastu Niebiańskich Generałów” . Są nimi: Guanpiluo, Jinpeiluo, Fazheluo, Mlqiluo, Andiluo, Eniluo, Shandiluo, Yindaluo, Dishitian, Boyiluo, Mohuluo, Mohouluoja, Zhendaluo, Zhaoduluo i Pijieluo. Jest pełen siły i ma zdrowe ciało i uroczystą spokojną twarz. (przyp. autor.)

W figurze Jakszy, pomimo jej niewielkich rozmiarów wyeksponowano bardzo silne i zdrowe ciało oraz pogodny i spokojny wyraz twarzy. Przeciwnieństwem Jakszy jest Wadźra przedstawiony z odsłoniętymi ramionami, nerwowym wyrazem twarzy, wyglądający na słabowitego i apodyktycznego. Po zewnętrznych stronach bodhisatwów znajdują się rzeźby dwóch uśmiechniętych, wierzących w Buddę dziewcz. Obie one mają podwójne węzły spiętych włosów oraz noszą długie nakrycia głowy o kształcie buta. Powiada się, że ta grupa postaci usytuowana jest wokół wybitnej postaci Buddy Losany, „jak gwiazdy wokół księżyca”. W dolnej części północnej i południowej ściany Wanfofong są wykute w skale postacie niebiańskich muzykantów. Kilku z nich gra na instrumentach muzycznych, inni zaś tańczą. Wizerunek bodhisatwy Awalokiteśwary na zewnątrz groty posiada pięknie wyrzeźbione ciało oraz subtelny wdzięk. Uważa się, że postacie wykute „jak żywe” w niszy Wanfogou wschodniego wzgórza są darowizną wielkiego poety Baijuyi.

W grocie Kunjingsidong wykutych zostało dwadzieścia pięknych figur luohanów o rzeczywistych rozmiarach ludzi. Wszystkie one ujawniają indywidualne doświadczenia oraz cechy osobowości.

Na dziedzińcu galerii Leigutai znajdują się kamienne stele z kaligrafią autorstwa Zhuxi - eksperta szkoły konfucjańskiej z czasów dynastii Song oraz Liuyong – słynnego kaligrafa z czasów dynastii Qing. Wznosi się tu również ponad pięćdziesiąt innych kamiennych stel i skryptów zebranych oraz ustawionych tu w pierwszej połowie ubiegłego wieku.

W posadzce groty numer 1074 znajdują się linie oraz pomocnicze okrągłe i ośmiokątne otwory. Otwory te były prawdopodobnie wykorzystywane w dawnych czasach do przechowywania zwojów sutr.

Na powierzchni skalnych ścian pomiędzy Binyangnandong a grota „Jingshansi” znajduje się wiele obrazów króla Udayana oraz płaskorzeźb z czasów panowania cesarza Gaozonga z dynastii Tang.

Groty w Long Men stanowią sanktuarium sztuki buddyjskiej. Wiele jej starożytnych rzeźb zostało uszkodzonych na skutek grabieży lub w czasach prób przełamania równowagi religijnej przez wyznawców innych religii, tj. podczas walk o dominację jednej z nich.

Całe sanktuarium jest obecnie źródłem natchnienia dla współczesnych twórców sztuki religijnej, cennym obiektem o charakterze religijnym i muzealnym oraz miejscem badań naukowych z zakresu tradycyjnego chińskiego rzeźbiarstwa i malarstwa.

fot.2.

fot.2: Panorama „Long Men”. Brzegi rzeki spina kamienny most.

fot.3.

fot.3: Brama wiodąca do skalnego buddyjskiego sanktuarium „Long Men”.

fot 4: Tablica na bramie z napisem „Long Men”, tj. „Smocze Wrota”

fot. 5.

fot. 6.

Fot.5, fot. 6: Skalne rzeźby, płaskorzeźby oraz groty „Long Men” usytuowane są po obu stronach rzeki Yi (Yihe).

fot 7: Skalny brzeg „Long Men”.

fot. 8.

fot.9.

fot 8: Na jednym z brzegów rzeki Yi w obszarze „Long Men” usytuowana jest malowniczo położona świątynia.

fot.9: Przy pasażu wiodącym do Long Men znajdują się sadzawki z mnóstwem barwnych ryb.

fot.10.

fot.10: Prace rzeźbiarskie w wielu grotach nie zostały nigdy ukończone.

fot.11.

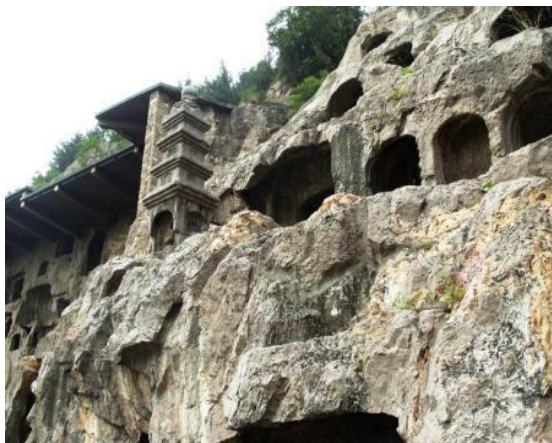

fot. 11-A.

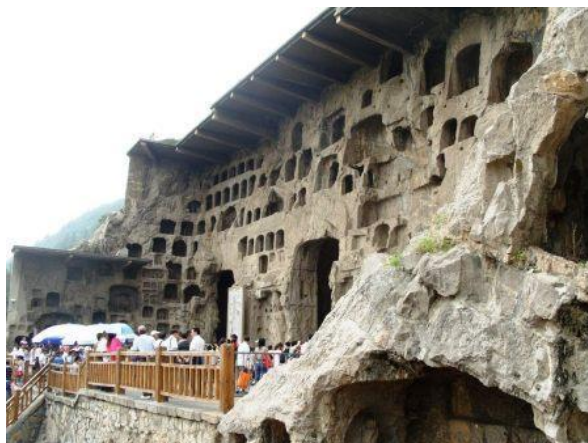

fot.11- B.

fot.11, fot.11-A, fot.11-B: W „Long Men” można podziwiać oraz kupić czarne marmurowe kamienie z wyjątkowym naturalnym deseniem o kształcie kwiatów.

fot.12.

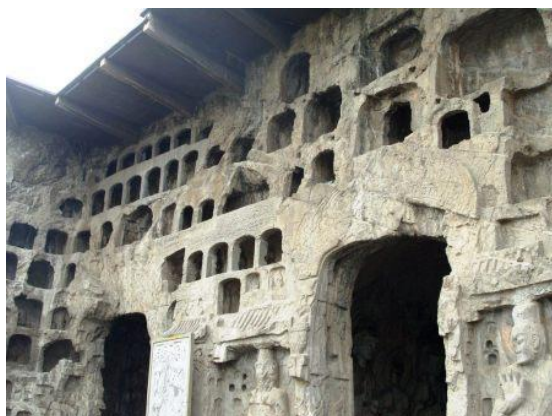
fot.13.

fot.14.

fot.15.

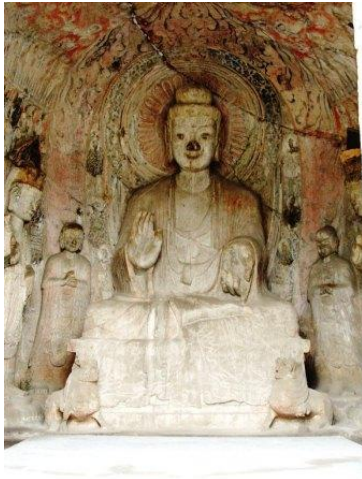

fot.16.

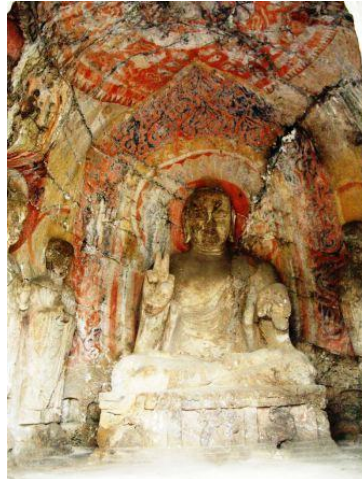

fot.17.

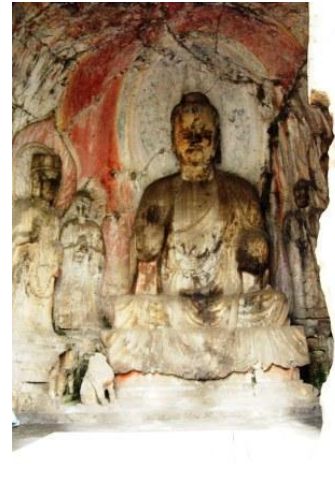
fot. od: 12 do fot.17: Skalne groty w „Long Men”.

fot.18.

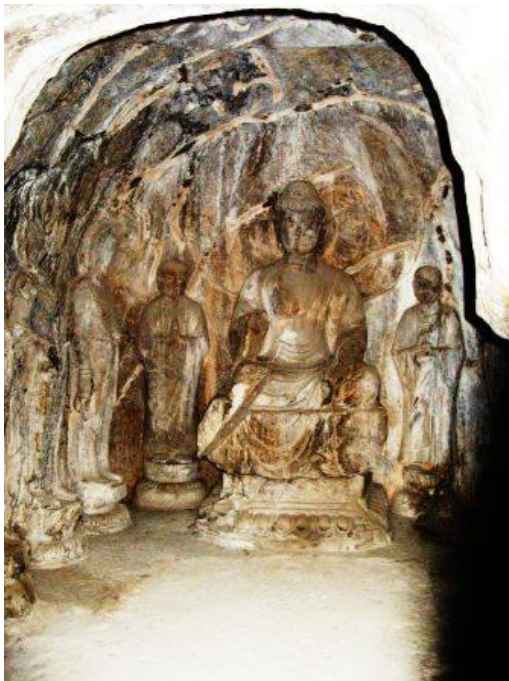
fot.19.

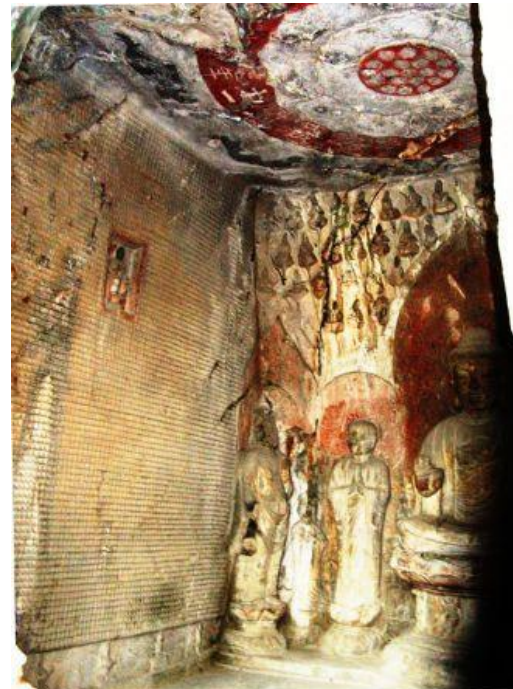
fot.20.

fot.18, fot.20: Rzeźby Buddy w grotach Long Men.

fot.19: Figura Buddy w grocie „Binyangheidong”, tzn. w „Północnej Grocie Binyang”. Wykuwanie groty rozpoczęto w czasach panowania Północnej dynastii Wei, a zakończono we wczesnym okresie panowania dynastii Tang (od 641 do 650 r.n.e.) Główną figurą jest rzeźba Buddy Amitabhy. Namalowane wzory otaczającej go aureoli oddane w żywych kolorach są skomplikowane i wielobarwne. Sklepienie groty wspierają głowami dwie postacie stojących bodhisatwów ze złączonymi w modlitewnym geście dłońmi wyrzeźbione po obu stronach wejścia. (Takie samo rozwiązanie architektoniczne spotkać można w grobowcu „Simajinlong” wykutym w czasie panowania Północnej dynastii Wei.)

fot.21.

fot.22.

fot. 21. Wnętrze jednej z grót.

fot. 22: Grota „Dziesięciu Tysięcy Buddów” - „Wanfodong”. Jej ściany pokrywają tysiące wyrzeźbionych miniaturowych płaskorzeźb postaci Buddy. Na fot. nr.22 każdy z widocznych punkcików na ścianie groty po lewej stronie zdjęcia jest małą płaskorzeźbą wizerunku Buddy. Centrum groty zajmuje rzeźba siedzącego Buddy, natomiast po jego bokach, przy ścianach znajdują się wyrzeźbione postacie Wadżrapaniego wspierającego Buddę, „Niebiańskiego króla” oraz bodhissatwy Awalokiteśwary. Ponad nimi znajduje się wspaniały wielobarwny sufit. Grota ta została wydrążona „w drugim roku Yong Long” (tj. w 690 r.n.e) za czasów dynastii Tang jako dar od eunucha Yaoshenbiao oraz od „chanshi” Zhiyun dla cesarza Gaodong’a, cesarzowej Wu Zetian oraz dla ich synów w wyrazie uznania dla ich działalności charytatywnej oraz pobożności. (Słowo „chanshi” oznacza zaszczytny tytuł przyznawany mnichom buddyjskim w trakcie państwowych cesarskich buddyjskich obrzędów religijnych.)

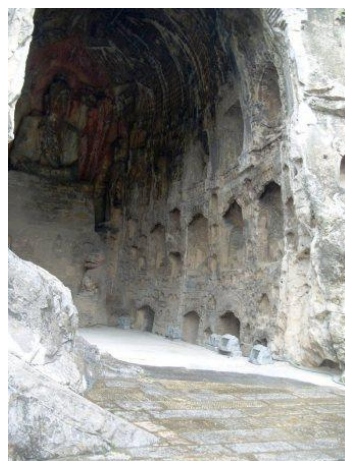
Na suficie w północnej części groty nad wejściem istnieje chronologiczny opis wykonanych w niej prac, aż do ukończenia wszystkich „dziesięciu tysięcy” płaskorzeźb wizerunków Buddy. Główny posąg Buddy Amitabhy wyrzeźbiony został na ośmiobocznym siedzisku o kształcie kwiatu lotosu. Posiada on okrągłą, pełną dobroci twarz, pokojowe spojrzenie oraz pełną godności i pozbawioną strachu postawę. Wyrzeźbione po jego bokach wizerunki wspierających go postaci emanują solidnością i siłą. Poza aureolą Buddy znajduje się pięćdziesiąt wizerunków ciętych kwiatów lotosu, jako piękny dar dla bodhisatwów. Z obu stron Buddy pomiędzy postaciami bodhisatwów wyrzeźbione są postacie kobiet. Obliczono, że zarówno północna, jak i południowa ściana groty pokryta jest nie dziesięcioma, lecz aż piętnastoma tysiącami płaskorzeźb wizerunków Buddy. W dolnej części groty wyrzeźbiono scenę rodzajową składającą się z dwanastu postaci. Dwie z nich pięknie tańczą, natomiast dziesięć gra na instrumentach muzycznych. Po obu stronach wejścia wyrzeźbiono dwie emenujące siłą postacie niebiańskich królów. Przed wejściem do groty, po obu jej stronach znajdują się wyrzeźbione postacie dwóch niebiańskich strażników. Stoją oni w postawie gotowości z groźnym wzrokiem i zaciśniętymi pięściami, by w każdej chwili móc bronić postacie znajdujące się w środku groty. Niegdyś stały przy nich posągi dwóch kamiennych lwów, niestety jednak w latach trzydziestych dwudziestego wieku zostały one wywiezione do U.S.A. W południowej ścianie groty znajduje się ukryta w cieniu niewielka nisza. Znajdujesię w niej wysoki na 85 cm wizerunek bodhisatwy Awalokiteśwary. Jest on wyrzeźbiony pionowo, posiada elegancką i dobrze ukształtowaną sylwetkę.

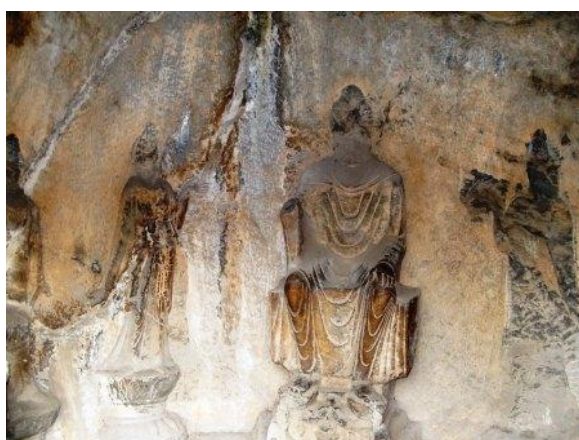
fot.23.

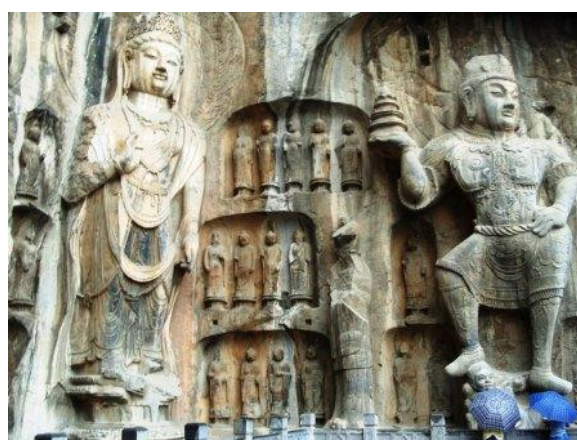
fot.24.

fot.25.

fot.26.

fot.27.

fot.23, fot. 25; Groty Long Men.

fot.24, fot.26. Niektóre z figur zostały uszkodzone przez rabusiów.

fot.27: Rzeźby bodhisatwy oraz „Niebiańskiego Króla” w bocznej ścianie groty „Fengxiangsi”. Stojący na postaci Jakszy „Niebiański Król” z magiczną pagodą w dłoni widoczny jest ponad parasolkami stojących przed nim turystów.

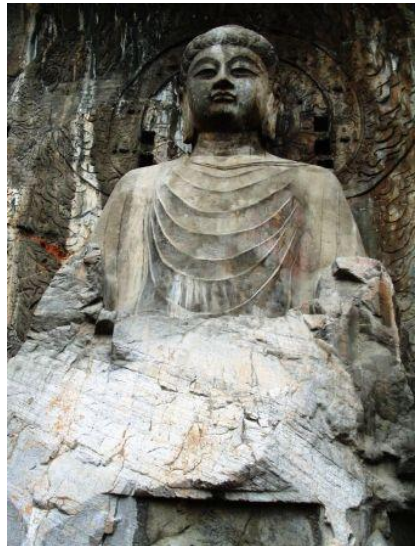
fot.28.

fot.29.

fot.30.

fot.31.

fot.32.

fot.28, fot.29,fot.30: Bogactwo rzeźb w Long Men.

fot. 31: Główny ogromny posąg Buddy w grocie „Fengxiangsi” wyrzeźbiony w czasach panowania dynastii Tang. Ze względu na trudności techniczne w trakcie rzeźbienia głównego posagu (niezwykle twarda skała) oraz wysokie koszty prac rzeźbiarskich, wyrzeźbienie dziewięciu posągów bodhisatwów, skalnych nisz oraz pomniejszych postaci i płaskorzeźb otaczających z obu stron posąg Buddy zakończono dopiero w czasach dynastii Song. Uszkodzenia oraz zniszczenia niektórych z nich zostały dokonane w późniejszych czasach. W roku 1971 przy wykorzystaniu zaawansowanej naukowej technologii wzmocniono główne posagi i zabezpieczono nisze z okresu dynastii Tang na odcinku 120 metrów, odkrywając przy okazji skalną szczelinę ciągnącą się na całej tej długości skalnego klifu. Podczas kontynuacji prac zabezpieczających w roku 1976 szczelinę tę

wykorzystano do odsączania i odprowadzania wody oraz powstrzymywania spadających kamieni. Szerokie na dziewięć metrów schody wiodące do groty Huoshao wybrukowano w roku 1983.

fot 32: Postacie boddhisatwów na bocznych ścianach groty „Fengxiangsi”.

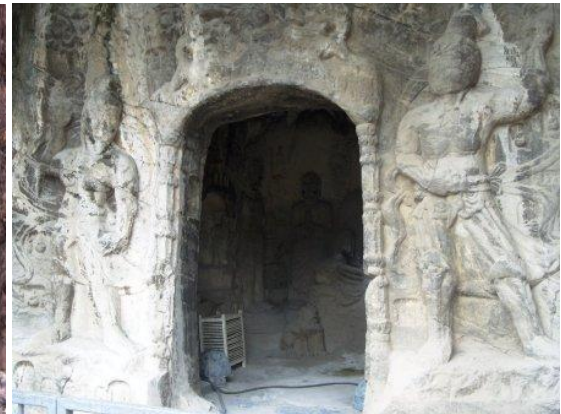
fot. 33.

fot.34.

fot.35.

fot.36.

fot.33,fot.34, fot 35,„fot.36: Różnorodność form wyrazu treści buddyjskich jest w „Long Men” ogromna.

fot .37: „Lianhuadong” - tj. „Grota Kwiatu Lotosu”. Nazwa groty pochodzi od wielkiej płaskorzeźby kwiatu lotosu wyrzeźbionej na jej suficie. W centrum groty znajduje się posąg Buddy Śakjamuniego stojącego na kwiecie lotosu, zaś po jego bokach wyrzeźbione są postacie dwóch jego uczniów. Wydaje się, że w tej wyrzeźbionej scenie Budda wyjaśnia swym uczniom doktrynę buddyzmu. Górna część południowej ściany groty pokryta jest tysiącami malutkich rzeźb siedzącego Buddy.

Bogactwo sztuki rzeźbiarskiej widoczne w skalnych grocie „Long Men” jest zachwycające. Niemniej, na przestrzeni czasu wiele z rzeźb podzieliło smutny los zabytków egipskich, tj. zostało skradzionych lub uszkodzonych w czasie ich kradzieży w celu późniejszej sprzedaży na „czarnym rynku” zabytków i dzieł sztuki.

Sławomir Pawłowski

Gdynia luty 2013 r.